

Izba Zbożowo-Paszowa

Uwagi do projektu ustawy *o przeciwdziałaniu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi* (UC72) marzec 2021 r.

L.p.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna, do której zgłaszana jest uwaga	Uwaga wraz z propozycją nowego brzmienia przepisu	Uzasadnienie uwagi
1.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 3 pkt 1	Postulujemy usunięcie z definicji pojęcia „nabywca” sformułowania „lub pośrednio”. Wobec tego, proponujemy, aby przepisowi Art. 3 pkt. 1) projektu ustawy nadać następujące brzmienie: „1) nabywca – przedsiębiorcę lub podmiot, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – <i>Prawo zamówień publicznych</i> (Dz. U. poz. 2019 oraz z 2020 r. poz. 288, 1492, 1517, 2275 i 2320), który bezpośrednio nabywa od dostawcy produkty rolne lub spożywcze;”. Niezależnie od powyższego pragniemy zwrócić uwagę, że przyjęta definicja nabywcy na podstawie art. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – <i>Prawo zamówień publicznych</i> (Dz. U. poz. 2019 oraz z 2020 r. poz. 288, 1492, 1517, 2275 i 2320) może być nieprecyzyjna w zakresie kwalifikacji podmiotów gospodarczych dla których mają mieć zastosowanie projektowane przepisy, a które wskazane są w ustawie <i>Prawo zamówień publicznych</i>.	W Art. 2 pkt. 2) oraz pkt. 4) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/633 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorcami w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych (Dz. Urz. UE L 111 z 25.04.2019, str. 59), zwanej dalej „dyrektywą 2019/633”, zawarte są definicje pojęć odpowiednio: „nabywcy” oraz „dostawcy”. Z treści tych definicji wynika dosyć jednoznacznie, że transakcje sprzedaży produktów rolnych i spożywczych, które podlegają ocenie z punktu widzenia nieuczciwych praktyk handlowych są bezpośrednimi transakcjami między nabywcą a dostawcą. Tymczasem krajowy ustawodawca rozszerza w sposób niedookreślony krąg podmiotów, które mogą zostać uznane za „nabywców”, wobec czego ich działania może być sankcjonowane z punktu widzenia stosowania względem przez nich nieuczciwej przewagi kontraktowej. W omawianym przepisie nie wskazano również czy „nabyciem pośrednim” jest nabycie produktów od dostawcy z wykorzystaniem jednego pośrednika, czy też może kilku (następujących po sobie) pośredników uczestniczących w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych. Oznacza to więc, że nabywca może nawet nie zdawać sobie sprawy, iż nabywając produkty rolne i spożywcze od pośrednika dopuszcza się czynu zakazanego z punktu widzenia przepisów niniejszej ustawy

				(przykładowo: w świetle tak sformułowanej definicji pojęcia „nabywcy” istnieje potencjalna możliwość przypisania odpowiedzialności za nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej podmiotowi, który nabył produkt rolny lub spożywczy od działającego na jego zlecenie pośrednika (mieszczonego się w progach przewidzianych w art. 7 ust. 2 ustawy), który nie dokonał na rzecz dostawcy zapłaty za te produkty w terminie 30 dni). Wówczas nabywca mógłby ponosić odpowiedzialność za czyn, z którego zaistnienia nawet nie zdawałby sobie sprawy. Nadto, zauważyć należy, iż w ramach definicji pojęcia „dostawca” (vide: Art. 3 pkt. 2) nie wprowadzono wymogu, aby za takowy podmiot uznać przedsiębiorcę, który bezpośrednio lub pośrednio zbywa nabywcy produkty rolne lub spożywcze. Definicja tego pojęcia powinna być więc interpretowana w ten sposób, że chodzi o transakcję zbycia produktu rolnego lub spożywczego zawieraną bezpośrednio przez dostawcę z nabywcą. W ten sposób wprowadza się nierównowagę traktowania adresatów norm prawnych, co jest tym bardziej nieprawidłowe, że w świetle przepisów projektu ustawy, odpowiedzialności z tytułu nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej może podlegać również dostawca. Wobec tego dostawca, który pośrednio zbywa produkty rolne i spożywcze w sytuacji wypełniającej znamiona odpowiedzialności za nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej uniknie sankcji prawnych, gdy tymczasem w analogicznej sytuacji nabywca takiej odpowiedzialności będzie podlegał.
2.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 3 pkt 2	Należy zmienić definicję dostawcy poprzez wykreślenie „wytwarza lub przetwarza produkty rolne”. W związku z tym proponuje się następującej brzmienie: „dostawca – przedsiębiorcę, który odpłatnie zbywa produkty rolne lub spożywcze do nabywcy”;	Samo wytworzenie lub przetworzenie produktów rolnych i spożywczych nie niesie za sobą żadnej transakcji pomiędzy nabywcą i dostawcą. Z tego względu proponuje się ograniczenie ustawy do „odpłatnego zbycia”, co byłoby również zgodne z definicją dostawcy ujętą w dyrektywie 2019/633.

3.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 6	Postulujemy rozbudowanie regulacji zawartej w art. 6 ustawy, w ten sposób, aby zbliżyć ją do założeń zawartych w motywie (1) dyrektywy 2019/633. Wobec tego proponujemy aby przepis art. 6 został podzielony na dwa ustępy i posiadał brzmienie następujące: „Art. 6.1. Wykorzystywanie przewagi kontraktowej jest nieuczciwe, jeżeli rażąco odbiega od dobrych obyczajów w działalności gospodarczej i w ten sposób narusza uzasadniony interes gospodarczy drugiej strony. 2. Przez naruszenie uzasadnionego interesu gospodarczego, o którym mowa w ust. 1, uznaje się w szczególności sytuację gdy mająca przewagę kontraktową strona umowy nabycia produktów rolnych lub spożywczych wykorzystując tą przewagę narzuci drugiej stronie nieuzasadnione i nieproporcjonalne przeniesienie swojego ryzyka ekonomicznego albo przyzna sobie w sposób nieuzasadniony znacznie większą część praw jednocześnie narzucając na drugą stronę nieproporcjonalną ilość obowiązków.”.	Przepis art. 6 projektu ustawy posługuje się pojęciem „istotnego interesu drugiej strony” w żaden sposób go nie definiując. Tymczasem jest to pojęcie niezwykle istotne z punktu widzenia odpowiedzialności za naruszenie przepisów niniejszej ustawy. O ile bowiem praktyki określone w przepisach art. 8 projektu ustawy są zakazane bez względu na to czy naruszają lub zagrażają istotnemu interesowi drugiej strony, to jednak na kanwie tejże ustawy możliwe będzie przypisanie odpowiedzialności za praktyki inne niż wymienione (przykładowo) w powołanym art. 8. Stąd też należy dookreślić w jaki sposób rozumieć należy sformułowanie istotnego interesu drugiej strony. Z uwagi zaś na fakt, że ustawa ta dotyczy relacji między przedsiębiorcami, zaś nieuczciwa praktyka rynkowa dotyka przede wszystkim interesów majątkowych strony związanych z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą (trudno tu bowiem wywieść naruszenie interesu niemajątkowego, jak choćby naruszenie dóbr osobistych przedsiębiorcy) pojęcie interesu należy zawęzić do „interesu gospodarczego”. Postuluje się także, że odpowiedzialność przewidzianą przez ustawę należy nakładać wyłącznie w sytuacji naruszenia interesu drugiej strony. Konstruowanie bowiem sankcji za „zagrożenie interesu drugiej strony” będzie bowiem w praktyce polegać na tworzeniu hipotetycznych stanów faktycznych, których ziszczenie prowadziłoby do naruszenia interesu drugiej strony. Pojęcie zagrożenia stanowić też może podstawę do zbytniej uznaniowości organów kontrolnych, które mogą wszczynać przewidziane przez ustawę postępowania sankcyjne na podstawie podejrzenia zagrożenia cudzego interesu (w praktyce każde odroczenie terminu płatności jest zagrożeniem interesu drugiej strony, bowiem stwarza ryzyko, że strona ta, tj. dostawca nie otrzyma od nabywcy zapłaty w umówionym terminie). Co więcej, wskazać należy, iż zgodnie z motywem (1) dyrektywy 2019/633 za praktyki niedozwolone uznaje się

				m.in. te które rażąco odbiegają od dobrych obyczajów w działalności gospodarczej. Jest to więc określenie bardziej precyzyjne od proponowanego przez krajowego ustawodawcę określenia „sprzeczne z dobrymi obyczajami”. Przedmiotowe praktyki powinny być bowiem określane wyłącznie przez pryzmat dobrych obyczajów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, nie zaś „dobrych obyczajów” rozumianych ogólnie, tj. zachowań, które nie są z działalnością gospodarczą związane. Z kolei proponowana treść ust. 2 w art. 6 również odzwierciedla założenia w/wym. motywu (1), doprecyzowując jednocześnie sposób rozumienia innego kluczowego pojęcia projektu ustawy, tj. uzasadnionego interesu drugiej strony. Postuluje się przy tym (co omówiono w akapicie pierwszym uzasadnienia przedmiotowej zmiany przepisu), aby w ustawie posługiwać się pojęciem „uzasadnionego interesu gospodarczego”.
4.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 7 ust. 2 oraz ust. 3	Proponujemy rozważenie zastosowania wartości w zł ze znaczenie niższym progiem obrotów dla każdej ze stron.	Uwzględniając realia polskiej gospodarki, najniższy przyjęty w projekcie próg tj. 2 mln Euro może spowodować, że wiele podmiotów nie zostanie objętych proponowanymi rozwiązaniami. Ponadto należy wypracować mechanizm, który faktycznie będzie określał „znaczącą dysproporcję w potencjale ekonomicznym”, gdyż w praktyce mogą mieć miejsce różnice bardzo niewielkiej wartości 1,99 mln Euro względem strony przeciwnej 2,01 mln Euro – w takim przypadku trudno mówić o znaczącej dysproporcji w potencjale ekonomicznym”.
5.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 7 ust. 4 oraz ust. 5	Postulujemy, aby roczny obrót dostawców lub nabywców, który jest czynnikiem determinującym podleganie przez te podmioty odpowiedzialności za naruszenie przepisów ustawy, oceniać na rok obrotowy poprzedzający rok w ciągu, którego dostawca albo nabywca dopuścił się praktyki nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. Wobec tego,	Podnosimy, iż aktualne brzmienie przepisów Art. 7 ust. 4 oraz 5 stwarza ryzyko, że do odpowiedzialności przewidzianej przez ustawę zostaną pociągnięte podmioty, które w dacie zawierania transakcji sprzedaży produktów rolnych lub spożywczych nie spełniają wymogów progowych co do rocznego obrotu przewidzianych w art. 7 ust. 2 oraz ust. 3, natomiast w roku poprzedzającym

			proponujemy aby przepisom Art. 7 ust. 4 i ust. 5 nadać brzmienie następujące: „4. Ilekroć w ust. 2 i 3 jest mowa o rocznym obrocie, należy przez to rozumieć roczny obrót uzyskany w roku obrotowym poprzedzającym rok, w ciągu którego dostawca albo nabywca dopuścił się praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową. 5. Wyrażone w euro wielkości, o których mowa w ust. 2 i 3, przelicza się na złote według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku obrotowego poprzedzającego rok w ciągu którego dostawca albo nabywca dopuścił się praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową.”.	wszczęcie postępowania w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową już w tych progach mogą się mieścić. Tytułem przykładu można wskazać sytuację, gdy nabywca, którego roczny obrót nie przekracza kwoty 2.000.000,00 euro zakupi produkt rolny lub spożywczy od dostawcy, którego roczny obrót przekracza kwotę 2.000.000,00 euro i po dostarczeniu mu tych produktów dokona obniżenia należności z tytułu dostarczenia tych produktów poprzez żądanie od dostawy udzielenia mu rabatu. Jeżeli ten nabywca w kolejnym roku obrotowym przekroczy próg 2.000.000,00 euro zaś dostawca spadnie poniżej tego poziomu rocznych obrotów, a w kolejnym jeszcze roku obrotowym względem nabywcy zostałyby wszczęte postępowanie regulowane ustawą, to wówczas działanie (żądanie rabatu), które podjął nabywca przy okazji w/wym. transakcji stanowiłoby praktykę nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową, za co temu nabywcy groziłyby surowe konsekwencje prawne (art. 49 projektu ustawy przewiduje bowiem 2-letni termin przedawnienia „karalności” za niedozwolone praktyki, o których mowa w projekcie ustawy). Takie rozwiązanie godzi zaś w zasadę pewności prawa, której należy przestrzegać tym skrupulatniej, iż w niniejszym przypadku dotyczy ona nakładania sankcji na podmioty prawa. Przedmiotowe przepisy powinny więc być skonstruowane w ten sposób, aby nie było żadnych wątpliwości, że sankcjom ustawowym podlega tylko taki podmiot, który spełnia kryterium obrotowe przewidziane w przepisach art. 7 ust. 2 lub ust. 3. Przy czym, postuluje się, aby roczny obrót dotyczył zamkniętego okresu obrachunkowego, tj. roku poprzedzającego rok, w ciągu którego doszło do praktyki mogącej być ocenianej jako niedozwolona praktyka związana z nieuczciwym wykorzystywaniem przewagi kontraktowej. Przedsiębiorca bowiem dopiero po zamknięciu roku obrachunkowego i rozliczeniu tego roku (np. poprzez sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego) ma pewną i obiektywnie sprawdzalną wiedzę o swoim statusie

				prawnym w kontekście wygenerowanego obrotu rocznego (do końca danego roku obrotowego może jedynie prognozować o swoim statusie). Należy pamiętać, że należności za grudzień są rozliczane dopiero w styczniu następnego roku kalendarzowego, a więc <i>de facto</i> o swoim rocznym obrocie wykazywanym np. w sprawozdaniu finansowym przedsiębiorca w sposób pewny przekonuje się w lutym lub nawet marcu następnego roku kalendarzowego. W przeciwnym wypadku karalność przedmiotowych praktyk może być niejako odroczone, tj. dopiero bowiem pod warunkiem osiągnięcia konkretnego kryterium obrotowego wskazanego w art. 7 ust. 2 lub ust. 3 nabywca lub dostawca może być karany, a jednocześnie w dacie popełnienia przedmiotowej praktyki nie może się on spodziewać, iż mógłby zostać pociągnięty do odpowiedzialności prawnej. Tak będzie się działo, jeżeli obrót będzie oceniany na rok poprzedzający rok wszczęcia postępowania przewidzianego niniejszym projektem ustawy.
6.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 8 ust. 1 pkt 2	Zgodnie z art. 8 ust 1 pkt nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej polega w szczególności na anulowaniu przez nabywcę zamówienia przed upływem 30 dni przed przewidywanym terminem dostarczenia produktów rolnych lub spożywczych, które ze względu na swoją naturę lub właściwości są produktami łatwo psującymi się i nie nadają się do spożycia lub przetworzenia przed upływem 30 dni od ich zebrania, wyprodukowania lub przetworzenia, jednak nie ustala odrębności dla sytuacji, w której nabywca korzysta z uprawnień wynikających wprost z przepisów powszechnie obowiązujących, tj. kodeksu cywilnego lub nabywca i dostawca korzystając z uprawnienia ustawowego zastrzegają w treści umowy lub innego dokumentu zobowiązania, umowne prawo odstąpienia lub też, w której działania nabywcy wynikają wyłącznie z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez dostawcę w całości lub w części.	Podnosimy, iż aktualne brzmienie art. 8 ust. 1 pkt. 2 Projektu nie uwzględnia zasady swobody umów oraz pewności obrotu prawnego i stałości prawa, przeczy bowiem regulacji ustawowej kodeksu cywilnego. Przepisy art. 492 oraz 492 kodeksu cywilnego regulują ustawowe oraz umowne prawo odstąpienia. Strony mogą zatem nie tylko umówić się co do możliwości odstąpienia od umowy na wypadek nie wykonania zobowiązania w terminie na zasadzie swobody umów, lecz również skorzystać wprost z regulacji kodeksu cywilnego określającej skutki zwłoki. Nadto, zgodnie z art. 556 w zw. z 560 par. 1 kodeksu cywilnego sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego, jeżeli rzecz sprzedana ma wadę fizyczną lub prawną (rękojmia), zaś jeśli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może złożyć oświadczenie o odstąpieniu od umowy.

			Ponadto pragniemy zauważyć, że projektowany przepis odnosi się jedynie do nabywcy Proponuje się wprowadzenie następującego brzmienia przepisu: „jednostronnym anulowaniu przez nabywcę albo dostawcę zamówienia przed upływem 30 dni przed przewidywanym terminem dostarczenia produktów rolnych lub spożywczych, które ze względu na swoją naturę lub właściwości są produktami łatwo psującymi się i nie nadają się do spożycia lub przetworzenia przed upływem 30 dni od ich zebrania, wyprodukowania lub przetworzenia z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to skorzystania przez nabywcę lub dostawcę z uprawnień umownych lub ustawowych, w szczególności prawa do odstąpienia od umowy, a także czynności podejmowanych przez nabywcę lub dostawcę na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez drugą stronę w całości lub w części;”	Zgodnie z art. 8 ust. 2 Projektu art. 8 ust. 1 pkt. 2 nie jest objęty wyjątkiem, zgodnie z którym praktyki te nie są uznawane za nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej, jeżeli zostały w umowie wprost wymienione oraz uznane przez nabywcę i dostawcę za dozwolone oraz zaznaczono, że ich stosowanie nie będzie uznawane za nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej, nabywca i dostawca nie mają zatem narzędzi by skorzystać z uprawnień ustawowych płynących z kodeksu cywilnego, nie ryzykując przy tym naruszenia przepisów niniejszego Projektu. Wobec utrwalonej, zgodnej z obowiązującym prawem, praktyki rynkowej, która służy w istocie zapewnieniu pewności obrotu w łańcuchu dostaw, a także dyscyplinuje rynek, na który nierzadko wprowadzane są produkty o parametrach znacznie niższych od oczekiwanych lub dochodzi do znaczących opóźnień paraliżujących zdolność transakcyjną uczestników dalszego łańcucha dostaw, zapis o treści niezmienionej w przyszłości prowadzić może do istotnych rozbieżności interpretacyjnych i trudności w ocenie przez uczestników obrotu gospodarczego, jakie zdarzenia należy uznać za naruszające treść ustawy. Proponowane wyłączenie nie przeczy również istocie i funkcji ochronnej projektowanego zapisu dotyczącego wskazanej praktyki. Jednocześnie należy zauważyć, że zaproponowane przez projektodawcę podejście powoduje, że tylko nabywca ponosi odpowiedzialność w zaistniałej sytuacji. Tożsame podejście powinno działać w drugą stronę, gdyż również kupujący powinien być chroniony przed anulowaniem dostaw tego rodzaju produktów. Należy podkreślić, że zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, na str. 28 dokumentu wskazane jest, że: „Przepisy dyrektywy 2019/633 obejmują swoim zakresem ochronę dostawców produktów rolnych i spożywczych. <u>Z uwagi na fakt, że obowiązujące przepisy ustawy z dnia 15 grudnia</u>

				<u>2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi zakazują nieuczciwe wykorzystywanie przewagi kontraktowej nabywcy względem dostawcy oraz dostawcy względem nabywcy, w projektowanej ustawie utrzymano taki zakres. Będzie to, tak jak dotychczas, stanowiło symetryczną ochronę obu stron zawierających umowę handlową.”.</u> W związku z tym należy wprowadzić przepis regulujący odpowiedzialność dla obu stron umowy. Jednocześnie należy wskazać, implementowana dyrektywa nie zabrania rozszerzenia wskazanych praktyk na obie strony umowy. Z treści art. 3 ust. 1 dyrektywy 2019/633 wynika wręcz, że Państwa członkowskie mają zapewnić zakaz stosowania co najmniej wszystkich praktyk w tym przepisie wymienionych, co oznacza, iż ustawodawstwo krajowe może przewidzieć także zakaz innych niedozwolonych praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową.
7.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 8 ust. 1 pkt 3	Art. 8 ust 1 pkt 3 wskazuje, iż jedną z nieuczciwych praktyk jest jednostronna zmiana przez nabywcę warunków umowy w zakresie częstotliwości, sposobu realizacji, miejsca, terminu lub wielkości dostarczania produktów rolnych lub spożywczych lub pojedynczego dostarczenia produktów rolnych lub spożywczych, standardów jakości produktów rolnych lub spożywczych, warunków płatności lub cen, lub w odniesieniu do świadczenia usług oraz wykonywania czynności, o których mowa w pkt 12–17, jednak nie zawiera wyłączenia dla sytuacji, w której uprawnienia lub działania nabywcy wynikają wyłącznie z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez dostawcę w całości lub w części. Ponadto pragniemy zauważyć, że projektowany przepis odnosi się jedynie do nabywcy.	Uzasadnienie jak w pkt. 6 zgłaszanych uwag.

			W związku z powyższym proponuje się wprowadzenie następującego brzmienia przepisu: „jednostronnej zmianie przez nabywcę lub dostawcę warunków umowy w zakresie częstotliwości, sposobu realizacji, miejsca, terminu lub wielkości dostarczania produktów rolnych lub spożywczych lub pojedynczego dostarczenia produktów rolnych lub spożywczych, standardów jakości produktów rolnych lub spożywczych, warunków płatności lub cen, lub w odniesieniu do świadczenia usług oraz wykonywania czynności, o których mowa w pkt 12–17, z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to skorzystania przez nabywcę lub dostawcę z uprawnień wynikających z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez drugą stronę w całości lub w części;”.	
8.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 8 ust. 1 pkt 4	Przepis wskazuje, że jedną z nieuczciwych praktyk jest obniżanie należności z tytułu dostarczenia produktów rolnych lub spożywczych po ich przyjęciu przez nabywcę w całości albo w umówionej części, w szczególności na skutek żądania udzielenia rabatu; Proponuje się wprowadzenie następującego brzmienia przepisu: „obniżaniu należności z tytułu dostarczenia produktów rolnych lub spożywczych po ich przyjęciu przez nabywcę w całości albo w umówionej części, w szczególności na skutek żądania udzielenia rabatu, chyba że dostarczone produkty rolne lub spożywcze o ile do obniżenia należności nie dochodzi w wyniku realizacji przez nabywcę uprawnień umownych lub ustawowych wynikających z braku dostawy umówionej ilości przedmiotu zamówienia lub też dostawy przedmiotu zamówienia wykazującego jakość lub inne właściwości odbiegające od parametrów ustalonych przez nabywcę i dostawcę w umowie lub innym dokumencie zamówienia;”	Pragniemy zauważyć, że aktualne brzmienie art. 8 ust. 1 pkt. 4 projektu ustawy nie uwzględnia zasady swobody umów oraz precyzji regulacji ustawowej kodeksu cywilnego, bowiem zgodnie z art. 556 w zw. z 560 par. 1 kodeksu cywilnego sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego, jeżeli rzecz sprzedana ma wadę fizyczną lub prawną (rękojmia), zaś jeśli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może złożyć oświadczenie o obniżeniu ceny. Ustawa ma zaś zastosowanie do umów nabycia produktów rolnych lub spożywczych nie precyzujących charakteru tych umów (art. 2 Projektu), zatem i nie wyłączając możliwości i zasadności stosowania przepisów o sprzedaży. Nadto, zapis powoduje ugruntowanie nierówności na gruncie uprawnień obu stron zamówienia, poprzez brak sankcjonowania działania dostawcy dostarczającego produkty inne od umówionych, przy jednoczesnym ograniczeniu możliwości działania po stronie nabywcy produktu. Zgodnie bowiem z powołanym aktualnym zapisem nabywca w celu uniknięcia odpowiedzialności z tytułu ustawy <i>de facto</i> zobowiązany jest do przyjęcia towaru i uiszczenia pełnej kwoty należności niezależnie od

				jakości towaru, a także stopnia, w jakim dostawca faktycznie zamówienie zrealizował zgodnie z jego treścią.
	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 8 ust. 1 pkt 6	Przepis wskazuje, że jedną z nieuczciwych praktyk jest żądanie przez nabywcę od dostawcy płatności niezwiązanych ze sprzedażą produktów, nie wskazując jednak na wyłączenie stosowania regulacji w sytuacji, gdy sama umowa zawarta pomiędzy dostawcą i nabywcą w granicach obowiązującego prawa przewiduje należności dodatkowe nie związane bezpośrednio z faktem sprzedaży, lecz związane z faktem zawierania umowy pomiędzy stronami i uzasadnioną potrzebą zabezpieczenia stron. Postulujemy wobec tego, aby projekt przewidywał wyłączenie o następującej lub podobnej treści: <i>„6) żądaniu przez nabywcę od dostawcy płatności niezwiązanych ze sprzedażą produktów rolnych lub spożywczych, o ile płatności te nie zostały uzgodnione uprzednio przez nabywcę i dostawcę w treści umowy lub innego dokumentu zamówienia, a także nie mają umocowania w powszechnie obowiązujących przepisach prawa z zakresu wykonywania zobowiązań;”</i>	Podnosimy, iż aktualne brzmienie art. 8 ust. 1 pkt. 6 Projektu nie uwzględnia zasady swobody umów oraz przeczy regulacji ustawowej kodeksu cywilnego, m.in. z tytułu prawa dokonania zakupu zastępczego, o którym mowa w art. 479 kodeksu cywilnego. Wskazać należy również, że zapis projektu nie precyzuje, w jaki sposób miałyby dojść do ustalenia, które płatności powiązane są ze sprzedażą produktów rolnych w rozumieniu ustawy, a które nie. Strony umowy handlowej zgodnie z zasadą swobody umów mogą bowiem dokonać ustaleń dotyczących płatności, które określone zostają w treści umowy. Podnieść należy, że aktualna treść projektu nie pozwala na obiektywne ustalenie, które z takich uregulowań umownych aktualizowałyby ryzyko z tytułu odpowiedzialności ustawowej, co w przyszłości prowadzić może do istotnych rozbieżności interpretacyjnych i sprzeczne jest w pewnym stopniu z pewnością prawa i obrotu gospodarczego.
9.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 8 ust. 1 pkt 7	Przepis wskazuje, że jedną z nieuczciwych praktyk jest żądanie przez nabywcę od dostawcy zapłaty za pogorszenie się stanu lub utratę produktów, lub za oba te zdarzenia, do których doszło w obiektach nabywcy lub po przejściu własności produktów na nabywcę z przyczyn niezawinionych przez dostawcę, jednak nie precyzuje jakie przyczyny należy uznać za zawinione lub niezawinione przez dostawcę. Postulujemy zatem, aby w projekcie zawrzeć katalog otwarty przyczyn zawinionych przez dostawcę, w tym np. dostarczenie towaru o jakości innej niż umówione z nabywcą; dostarczenie towaru transportem innym niż przeznaczony dla danego typu towaru, co doprowadziło do pogorszenia parametrów towaru i/lub przyczyniło się do obniżenia jego trwałości.	Zaproponowana treść przepisu może powodować znaczące trudności interpretacyjne i przyczyniać się do obniżenia pewności obrotu prawnego i gospodarczego. Z aktualnie proponowanej treści nie wynika, jakie przyczyny mogłyby być uznane za zawinione przez dostawcę (co powodowałyby brak odpowiedzialności nabywcy z tytułu ustawy), zaś wykładnia literalna przepisu przy maksymalnie asekuracyjnym podejściu nabywcy prowadziłyby do wniosku, że nabywca nie ma prawa egzekwowania wykonalności warunków umowy od chwili przyjęcia dostarczonego towaru.

10.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 8 ust. 1 pkt. 12	Przepis wskazuje, że jedną z nieuczciwych praktyk jest zwrot przez nabywcę dostawcy niesprzedanych produktów rolnych lub spożywczych, bez zapłaty za te produkty lub za ich unieszkodliwianie, jednak nie ustala i nie precyzuje odrębności dla sytuacji, w której dostawca nienależycie wykonuje zobowiązanie poprzez dostarczenie towaru o jakości nieodpowiadającej parametrom ustalonym przez nabywcę i dostawcę w umowie lub dokumencie dostawy, która to okoliczność stwierdzona może być po dostarczeniu towaru do nabywcy. Postulujemy zatem, aby Projekt przewidywał wyłączenie o następującej lub podobnej treści: <i>„12) zwrocie przez nabywcę dostawcy niesprzedanych produktów rolnych lub spożywczych, bez zapłaty za te produkty lub za ich unieszkodliwianie, o ile do zwrotu nie dochodzi w wyniku realizacji przez nabywcę uprawnień umownych lub ustawowych wynikających z dostawy przedmiotu zamówienia wykazującego jakość lub inne właściwości odbiegające od parametrów ustalonych przez nabywcę i dostawcę w umowie lub innym dokumencie zamówienia;”</i>	Pragniemy wskazać, że aktualne brzmienie przepisu nie uwzględnia m.in. regulacji ustawowej kodeksu cywilnego, bowiem zgodnie z art. 556 w zw. z 560 par. 1 kodeksu cywilnego sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego, jeżeli rzecz sprzedana ma wadę fizyczną lub prawną (rękojmia), zaś jeśli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może złożyć oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Ustawa ma zaś zastosowanie do umów nabycia produktów rolnych lub spożywczych nie precyzujących charakteru tych umów (art. 2 projektu ustawy), zatem i nie wyłączając możliwości i zasadności stosowania przepisów o sprzedaży (przy czym żadne przepisy nie zobowiązują do wyraźnego przewidywania w umowie możliwości ponoszenia odpowiedzialności z tytułu rękojmi). Nadto, zapis powoduje ugruntowanie nierówności na gruncie uprawnień obu stron zamówienia, poprzez brak sankcjonowania działania dostawcy dostarczającego produkty inne od umówionych, przy jednoczesnym ograniczeniu możliwości działania po stronie nabywcy produktu.
11.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 8 ust. 1 pkt. 13	Przepis wskazuje, że jedną z nieuczciwych praktyk jest pobieranie od dostawcy opłaty stanowiącej warunek przechowywania, prezentowania lub oferowania do sprzedaży jego produktów rolnych lub spożywczych lub udostępniania takich produktów na rynku, nie uwzględniając jednak swobody zawierania umowy składu i stosownego wyłączenia w tym zakresie. Postulujemy zatem, aby Projekt przewidywał wyłączenie o następującej lub podobnej treści: <i>„13) pobieraniu od dostawcy opłaty stanowiącej warunek przechowywania, prezentowania lub oferowania do sprzedaży jego produktów rolnych lub spożywczych lub udostępniania takich produktów na rynku, chyba że opłata ta wynika z realizacji przez nabywcę uprawnień i/lub zobowiązań umownych lub ustawowych;”</i>	Podnosimy, iż aktualne brzmienie przepisu nie uwzględnia dopuszczalności m.in. umowy składu, podczas gdy praktyka rynkowa pokazuje, że jest to powszechnie zawierana umowa towarzysząca transakcjom z zakresu obrotu produktami rolnymi. Zaznaczyć należy, że kodeks cywilny nie przewiduje formy pisemnej umowy składu pod rygorem nieważności, a jedynie m.in. wydanie pokwitowanie, zatem na zasadzie swobody umów strony mogą zdecydować o stosowaniu postanowień umowy składu w każdym czasie.

12.	Izba Zbożowo-Paszowa	Art. 31	Zaproponowane wskazanie okresu trwania postępowania w brzmieniu zawierającym wyrażenie że „postępowanie powinno być zakończone nie później niż w terminie 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia” należy zastąpić zwrotem „nie może trwać dłużej niż 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia” W związku z powyższym proponuje się następujące brzmienie projektowanego przepisu: „Postępowanie w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową nie może trwać dłużej niż 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia.”.	W celu zapewnienia przewidywalności postępowań, tego typu terminy muszą być jasno sprecyzowane, aby szczególnie w przypadku nieumyślnego spowodowania naruszenia przez podmiot gospodarczy, zakazu określonego w art. 5 projektowanej ustawy, postępowanie mierzone było okresem np. kilkunastu miesięcy lub więcej.
13.	Izba Zbożowo - Paszowa	Art. 42 ust. 1	Proponujemy, aby odpowiedzialności przewidzianej przez ustawę podlegały podmioty, które dopuściły się umyślnego naruszenia zakazu przewidzianego w Art. 5 ewentualnie zakaz ten naruszyły w wyniku rażącego niedbalstwa. Poniżej propozycja nowego brzmienia przepisu art. 42 ust. 1: 1. Prezes Urzędu może nałożyć na dostawcę albo nabywcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 3% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia kary, jeżeli dostawca albo nabywca umyślnie lub przez rażące niedbalstwo dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 5.	Tak surowej odpowiedzialności prawnej jak przewidziana w przepisach niniejszej ustawy powinien podlegać tylko ten podmiot, który umyślnie dopuszcza się niedozwolonych praktyk ewentualnie czyni to wskutek rażącego niedbalstwa. Nie jest w żadnej mierze uzasadnione nakładanie sankcji jeżeli niedozwolonej praktyki podmiot prawa dopuścił się nieumyślnie, tj. bez zamiaru naruszenia interesu drugiej strony transakcji. Oczywiście sankcjonowane powinno być też rażące niedbalstwo w tym zakresie. Przy czym, pojęcie „rażącego niedbalstwa” jest pojęciem dobrze znanym i powszechnie rozumianym zarówno w innych aktach prawnych, jak i w judykaturze oraz poglądach doktryny, wobec tego nie wymaga odrębnego definiowania w ustawie.
14.	Izba Zbożowo - Paszowa	Art. 58	Zgodnie z Art. 58. Projektu ustawa wchodzi w życie z dniem 1 maja 2021 r. Postulujemy ustalenie dłuższego, 6. - miesięcznego <i>vacatio legis</i>.	Zmiany do ustawy przewidziane w Projekcie implikują konieczność dostosowania przez podmioty gospodarcze stosowanych przez nich umów oraz rozwiązań do nowelizacji oraz uwzględnić stosowny czas na negocjacje postanowień zmienionych umów. Wskazać należy, że okres do dnia 1 maja 2021 r. jest niewystarczający dla przeprowadzenia przedmiotowych zmian, zwłaszcza w stosunku do dużych podmiotów. Należy również zauważyć, że ustawa w obecnie obowiązującej treści weszła w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.